

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE DECRETEN, WAT
BETREFT DE IMPLEMENTATIE VAN HET KADERDECREET VLAAMSE
HANDHAVING VAN [datum]**

Dit ontwerp gaat hand in hand met het "ontwerp van kaderdecreet over de handhaving van Vlaamse regelgeving" (hierna: KVH). Met dit laatste ontwerp stelt Vlaanderen een nieuw algemeen kader voor de handhaving van Vlaamse regelgeving vast, als een doorontwikkeling van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019 (hierna: KBH van 2019).

Het KBH van 2019 was niet automatisch van toepassing op alle Vlaamse regelgeving. Een uitdrukkelijke van toepassingstelling bij decretale bepaling was vereist.

Het KVH kiest opnieuw voor de techniek van implementatiedecreten. Dit is een bewuste keuze, die zowel verbonden is met de politieke realiteit als met het erg divers karakter van de Vlaamse regelgeving. De ene sector is de andere niet, en de uitrol van een Vlaamse kaderregeling zal steeds in meer of mindere mate maatwerk vergen. De techniek van de implementatiedecreten garandeert dit maatwerk.

Met dit ontwerp wordt het nieuwe KVH van toepassing gesteld op een eerste omvangrijke groep van Vlaamse regelgeving uit de sectoren Omgeving, Economie en Toerisme.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het KVH bevat een standaardpakket met concrete procedures voor gerechtelijke en bestuurlijke handhaving, naast een hoofdstuk met optionele figuren. Hierdoor kan de omvang van het handhavingssluik van de sectorale decreten beperkt worden gehouden, wat de leesbaarheid ervan uiteraard ten goede komt.

Bij volledige van toepassingstelling van het KVH, moet de Vlaamse regelgeving enkel nog het volgende opnemen om te kunnen beschikken over een uitgebreid en gebruiksklaar handhavingssysteem:

- 1) de van toepassingstelling van het KVH, met eventuele punctuele uitsluitingen en afwijkingen;
- 2) de omschrijving van de verboden gedragingen, en de kwalificatie ervan als misdrijf, inbreuk of normschending;
- 3) de strafsancties voor de misdrijven, en (optioneel)¹ de minima en maxima van de alternatieve bestuurlijke geldboete ingeval van bestuurlijke vervolging;
- 4) de minima en maxima van de exclusieve bestuurlijke geldboetes voor de inbreuken;
- 5) desgewenst de uitdrukkelijke keuze voor de toepassing van zogenaamde "opt-in"-instrumenten uit hoofdstuk 10;
- 6) de aanstellingsvoorwaarden voor de herstelinstanties, bevoegd voor het sectoraal decreet.

De instrumenten van hoofdstuk 10 zijn opties die uitdrukkelijk moeten worden gelicht, zo niet vinden ze geen toepassing, zelfs wanneer het KVH zonder voorbehoud van toepassing wordt gesteld. Er zijn twee mogelijke redenen waarom een instrument als optioneel wordt aangeduid: ofwel is het verwachte nuttige toepassingsgebied van het instrument te klein om deel uit te kunnen maken van het standaardpakket, ofwel is het instrument opgenomen met toepassing van artikel 10 BWHI, en vergt het een verantwoording in het licht van dit artikel, toegepast op de context van de betreffende Vlaamse regelgeving. In beide gevallen geeft de Memorie van Toelichting een specifieke motivering.

B. Inhoud

1. Krachtlijnen van het ontwerp

Dit ontwerp strekt tot de implementatie van het KVH in volgende decreten:

- 1) Het Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen Milieubeleid (hierna: DABM), en de Vlaamse regelgeving die dit decreet qua handhaving overkoepelt;²

¹ Wanneer het inhoudelijk decreet er voor kiest om zelf geen alternatieve bestuurlijke geldboetes te bepalen, worden deze op basis van artikel 28 KVH bepaald als een afgeleide van de voor het misdrijf bepaalde strafsancties.

² 1° het Boswetboek van 19 december 1854; 2° de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij; 3° de Jachtwet van 28 februari 1882; 4° de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging; 5° de wet van 28 december 1967 betreffende de

- 2) De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 (hierna: VCRO);
- 3) Het Decreet van 5 februari 2016 houdende het toeristische logies (hierna: Logiesdecreet);
- 4) Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (hierna: OED);
- 5) Het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed (hierna: VED);
- 6) Het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid (hierna: DIHB).

In zijn advies bij het KVH, wees de Minaraad er reeds op dat *“wanneer bij de implementatiebeslissing slechts een deel overgenomen wordt of wanneer er bij de implementatiebeslissing vele wijzigingen moeten worden doorgevoerd, er wel het risico (is) dat het eindresultaat erg ingewikkeld kan worden voor de omgevingshandhavers en de rechtsonderhorigen”*. Om de implementatie van het KVH eenvoudiger te kunnen maken, adviseerde de Minaraad om meer op het niveau van het uitvoeringsbesluit te realiseren.³

Zich hierbij aansluitend streeft dit ontwerp ernaar:

- het KVH integraal te implementeren in genoemde regelgeving;
- het aantal afwijkingen te beperken tot datgene wat echt noodzakelijk is, gelet op de specifieke vereisten en gebruiken van de onderscheiden materies;

onbevaarbare waterlopen; 6° de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van hoofdstuk IIIbis en de uitvoeringsbesluiten ervan betreft; 7° de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud; 8° de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder; 9° de wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater; 10° het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen; 11° de wet van 28 juli 1981 houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten, en van de Bijlagen, opgemaakt te Washington op 3 maart 1973; 12° het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer, met uitsluiting van hoofdstuk IV, afdeling IV, en hoofdstuk VI, van deze titel voor wat de overtredingen van hoofdstuk IVbis en de uitvoeringsbesluiten ervan betreft; 13° het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning; 14° de wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen; 15° het Bosdecreet van 13 juni 1990; 16° het Jachtdecreet van 24 juli 1991; 17° het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu; 18° het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen; 19° bis het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, wat betreft artikel 1.3.1.1, artikel 1.3.2.2 tot en met 1.3.3.3.1, artikel 1.7.3.3, artikel 1.7.5.4, afdeling 2, van hoofdstuk VI van titel II en hoofdstuk 2 van titel III;

21° het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming;

22° het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, met behoud van de toepassing van artikel 61, § 2, van dat decreet;

23° het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond;

24° het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning voor zover het projecten betreft bedoeld in artikel 5, 1°, c, en 2°, b.

25° het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest;

26° het decreet van 28 maart 2014 betreffende de preventie, surveillance en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren;

³ Advies Minaraad over het ontwerp KVH, p. 19, randnr. 34.

- de bepalingen in het inhoudelijk sectoraal decreet zo bondig mogelijk te houden, en de verdere uitwerking van zowel het KVH als de afwijkende regels in het sectoraal decreet te reserveren voor het uitvoeringsbesluit (hierna: Handhavingsbesluit).

De implementatie van het KVH in genoemde regelgeving is in principe volledig, met die nuance dat de implementatie in de Vlaamse milieuregelgeving, overkoepeld door het DABM, gebeurt door aanpassing van titel XVI DABM. Dit heeft tot gevolg dat die regelgeving die titel XVI DABM slechts deels heeft geïmplementeerd (meer bepaald het Mestdecreet en het Materialendecreet) vooralsnog zullen blijven werken met eigen instrumenten, los van het KVH.

Deze laatste keuze wordt in essentie gemaakt om de overgang naar het KVH binnen het beleidsveld milieu beheersbaar te houden. In een latere fase kan worden nagegaan of ook voor genoemde regelgeving niet kan worden gekozen voor een volledige implementatie van het KVH.

Het aantal afwijkingen & aanvullingen t.o.v. de KVH-regels blijft beperkt, zoals mag blijken uit onderstaand overzicht:

- 1) voor wat het DABM betreft:
 - de grondslagen voor het opleggen van beveiligingsmaatregelen, zoals bepaald door het KVH, worden aangevuld met de voor milieureglementering specifieke grondslag van "het beheersen van aanzienlijke risico's voor mens of milieu", welke in het DABM reeds fungeert als voorwaarde voor het opleggen van veiligheidsmaatregelen in de zin van huidig art. 16.7.5 DABM;
- 2) voor wat de VCRO betreft:
 - specifiek voor de VCRO wordt een decretale kapstok voorzien voor de adviesplicht bij de opstart van gerechtelijke herstelprocedures en de uitvoering van publieke herstelmaatregelen. De samenstelling en werking van het adviesorgaan, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies worden geregeld in het Handhavingsbesluit;
- 3) voor wat het OED en het VED betreft:
 - in aanvulling van art. 71 §2 KVH, wordt de uitvoering van herstel- en beveiligingsmaatregelen, opgelegd op basis van hoofdstuk 11 OED, vrijgesteld van de door de VCRO ingestelde vergunningsplichten, zoals dat ook nu reeds het geval is⁴;
 - de titel "inspecteur Onroerend Erfgoed" blijft als "sterk merk" binnen de sector behouden. De (in het OED geregelde) aanstelling als inspecteur Onroerend Erfgoed geeft rechtstreeks toegang tot de hoedanigheden van officier van gerechtelijke politie - hulpofficier van de procureur des Konings, toezichthouder en herstelinstantie in de zin van het KVH, zonder dat een individuele aanstelling op basis van het KVH noodzakelijk is. De huidige inspecteurs Onroerend Erfgoed behouden ook na de implementatie van het KVH hun hoedanigheid voor de lopende duur van hun aanstelling, zolang zij voldoen aan de aanstellingsvoorwaarden en tot aan de opheffing van hun mandaat;
- 4) voor het Logiesdecreet wordt een verbijzondering van de medewerkingsplicht in hoofde van tussenpersonen voorzien.

⁴ Art. 11.7.1 OED.

De uitwerking van procedurele aspecten die nog niet in het KVH zijn geregeld, worden zo veel mogelijk overgelaten aan het sectoraal Handhavingsbesluit. Het gaat dan meer bepaald om:

- 1) voor wat de VCRO betreft: de samenstelling en werking van het adviesorgaan dat de opstart van gerechtelijke herstelprocedures en de ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen adviseert, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies;
- 2) voor wat DABM, VCRO, OED en VED betreft: de procedurele regels voor het administratief beroep tegen bestuurlijke herstelbeslissingen;
- 3) voor wat alle decreten betreft: de gebeurlijke uitwerking van nadere regels voor het vaststellen van beleidslijnen, handhavingsprogramma's, rapportering en de organisatie van netwerk- en kennisfora.⁵

Met dit ontwerp worden tenslotte ook de wijzigingen doorgevoerd die noodzakelijk zijn om het Handhavingscollege toe te laten zijn nieuwe taak als het bevoegde rechtscollege voor jurisdictionele geschillen over sanctiebeslissingen, herstelbeslissingen en herstelschikkingen, naar behoren te vervullen.

Naast een aantal louter technische wijzigingen, betreft het:

- 1) de mogelijkheid tot tussenkomst in procedures voor het Handhavingscollege;
- 2) de introductie van een schorsingsprocedure;
- 3) de introductie van een rechtsplegingsvergoeding bij de procedures voor het Handhavingscollege;
- 4) de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep;
- 5) het uitbreiden van de reeds bestaande reformatiemogelijkheid m.b.t. de bestuurlijke geldboete naar andere sancties en publieke herstelmaatregelen in de zin van het KVH;
- 6) de introductie van een procedure voor het opleggen van voorlopige maatregelen.

2. Beleidsdoelstellingen

Het **Regeerakkoord 2019-2024** voorziet het volgende⁶:

Zorgvuldige implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving en een stroomlijning van de bestuurlijke handhaving

"• Het in 2019 goedgekeurde Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving evalueren we op korte termijn en we onderzoeken hoe we dit verder kunnen stroomlijnen binnen zo veel mogelijk beleidsdomeinen. Na die evaluatie maken we een tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen, die gericht zijn op herstel van de oorspronkelijke toestand.

- We zetten in op het gebruik van de nieuwste technologieën, zoals datamining, om gerichte controles te doen, waarbij meer dan vandaag de focus ligt op georganiseerde en ondermijnende misdaad, en de prioriteiten bepaald in het handhavingsbeleid .

...

- Het eerste doel van de handhaving is de naleving van de regelgeving bevorderen, zodat de naleving toeneemt zonder te moeten sanctioneren. We werken daarom

⁵ Art. 76, 2de lid KVH.

⁶ p. 132.

verder aan een oplossingsgerichte cultuur bij de Vlaamse inspectiediensten. We gaan in overleg met de betrokken actoren als het kan, en bestraffen indien nodig.

- Het bestuurlijk sanctieregister wordt uitgerold als een Kruispuntbank Handhaving waar de relevante actoren inzake bestuurlijke politie toegang toe hebben met inachtneming van de wetgeving inzake gegevensbescherming.”

De **beleidsnota 2019-2024 “Justitie en Handhaving”** vermeldt het volgende:⁷

“KADERDECREET BESTUURLIJKE HANDHAVING

6.3.1 SD 1. Implementatie en uitbreiding van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

6.3.1.1 OD 1. Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

Ik zal het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving evalueren, onder meer in het kader van nieuwe beleidsaccenten van het regeerakkoord. Zo zal minstens worden nagegaan:

- of de mogelijkheden die het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving reeds biedt om bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving aanvullend aan elkaar in te zetten, nog verder kunnen worden aangescherpt;

- welke aanvullingen nog kunnen worden opgenomen om de informatie-uitwisseling tussen overheden verder te stimuleren, en het gebruik van de nieuwste technieken zoals datamining mogelijk te maken;

- welke aanpassingen noodzakelijk zijn voor de uitrol van een Kruispuntbank Handhaving,

met een sterkere focus op bestuurlijke politie dan het huidige bestuurlijk sanctieregister;

- welke ondersteuning aan lokale besturen moet worden geboden in het licht van de handhavingstaken zoals bepaald door het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving.

6.3.1.2 OD 2. Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

Ik onderzoek hoe ik het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving verder kan stroomlijnen binnen zoveel mogelijk beleidsdomeinen via de nodige implementatiedecreten. De verschillende beleidsdomeinen mogen daarvoor rekenen op ondersteuning vanuit het project Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid.

6.3.1.3 OD 3. Tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen

Na deze evaluatie zorg ik voor een tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen, die gericht zijn op herstel van de oorspronkelijke toestand en beveiliging. Ik heb daarbij bijzondere aandacht voor de impact van de nieuwe regelgeving op de handhavingsbevoegdheden en -capaciteiten van de lokale besturen, en draag er zorg voor dat de opbrengsten van handhaving door lokale besturen ook rechtstreeks aan deze besturen toekomen.”

3. Impactanalyse

⁷ Vanaf pagina 32.

Voor de geselecteerde groep van decreten en de inspectiediensten die ze handhaven, betekent de intrede in het KVH hoegenaamd geen breuk met het verleden. Het KVH - standaardpakket, in combinatie met de juiste keuzes uit het optiepalet van hoofdstuk 10, volstaan om de huidige praktijk verder te zetten. Het gegeven dat het KVH ook binnen het standaardpakket soms meer instrumenten ter beschikking stelt dan het huidige kader, doet daaraan geen afbreuk. Binnen de beleidslijnen, vastgesteld door de Vlaamse Regering, zetten de Vlaamse inspectiediensten die instrumenten in die, rekening houdend met eigenheid van de materie en de tradities die gelden in de sector, het meest geëigend zijn voor een doelmatige en evenredige handhaving.

Het bulk van de nieuwe digitale tools die het KVH vooropstelt, worden op dit ogenblik reeds centraal ontwikkeld via het Agentschap Justitie en Handhaving binnen het project "sanctieregister"⁸, en zullen binnen afzienbare tijd beschikbaar zijn. Het gaat dan meer bepaald over volgende onderdelen:

- het digitaal ondertekenen van procedurestukken, het borgen ervan in een digitaal archief en de beveiligde kennisgeving ervan (art. 4 KVH);
- de digitale ontsluiting van het sanctiedossier (art. 40 §2, 2°, art. 44 §2, tweede lid, 2° ; art. 78 §1, 7° KVH)
- het bestuurlijk sanctieregister (hoofdstuk 9, afdeling 1 KVH).

De technologie achter deze ontwikkelingen zal ook bruikbaar zijn (in een tweede fase) voor het opzetten van het maatregelenregister (hoofdstuk 9, afdeling 2 KVH), de digitale ontsluiting van het hersteldossier (art. 53 §2, 1ste lid, 3° KVH) en de toegang tot de in het digitaal klassement geborgde informatie voor de doeleinden van (onder meer) gerechtelijke en bestuurlijke politie (art. 80 KVH). Deze modules zijn reeds ingepland én gefinancierd om te worden ontwikkeld in de loop van 2023-2024.

Al deze onderdelen samen vormen een geïntegreerd digitaal Vlaams handavingsplatform (VHP), waarop de betrokken administraties kunnen aansluiten. De daarmee verbonden aansluitingskosten per entiteit zijn afhankelijk van het door deze entiteit gebruikte dossiersysteem en de graad van geautomatiseerde communicatie tussen het interne dossiersysteem en het Handavingsplatform. Een precieze begroting is in dit stadium niet mogelijk. Er wordt alleszins voorzien in een tussenkomst in de aansluitingskosten. Bovendien zal het Handavingsplatform ook beschikken over een interface voor manuele ingave, die vooral gebruikt zal worden door entiteiten zonder eigen dossierbehandelingssysteem.

De handhavers van de "DABM"-regelgeving gebruiken thans een systematiek van (exclusieve en alternatieve) bestuurlijke sanctionering en gerechtelijke en bestuurlijke herstelhandhaving, zoals die ook door het KVH wordt georganiseerd.

De toezichthouder kunnen ook in het strafrechtelijke spoor een volwaardig vaststeller worden, en daarbij gebruik kan blijven maken van de toezichtrechten. Tegelijkertijd kan de toezichthouder, die ook op dat gebied over de nodige deskundigheid beschikt, de hoedanigheid van herstelinstantie worden verleend.

In de DABM-context kan de gewestelijke entiteit enkel die dossiers sanctioneren die het parket doorstuurt. Hetzelfde geldt sinds 1 maart 2018 ook voor VCRO-dossiers, met die nuance dat enkel misdrijven, gepleegd na deze datum, bestuurlijk kunnen worden vervolgd. Het aantal voor bestuurlijke afhandeling doorgestuurde VCRO – dossiers vertoont daardoor nog jaar na jaar een sterke stijging (van 0%

⁸ Nota aan de Vlaamse Regering betreffende het Vlaams bestuurlijk sanctieregister van 18 juni 2021 (VR2021 1106 VV DOC.0077/1BIS).

in 2017 over 5 % in 2018 naar 14% in 2019 tot 23 % in 2020)⁹, en deze klim is tot op heden nog niet afgetopt.

Ondanks het gegeven dat het totaal aantal dossiers dat initieel door het parket wordt ontvangen een aanmerkelijk dalende trend vertoont (met respectievelijk 24% voor DABM (t.o.v. 2009) en 28 % voor VCRO (t.o.v. 2015))¹⁰, stijgt het aantal voor alternatieve bestuurlijke vervolging doorgezonden VCRO-dossiers bij de gewestelijke entiteit. Deze evolutie, die gekoppeld is aan de inwerkingtreding van het Decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning op 1 maart 2018, en zich dus ook zonder intrede in het KVH zou voortzetten, leidt tot bezorgdheid, die de Minaraad bij in zijn advies bij het KVH als volgt verwoordde:

"De Minaraad merkt op dat aldus de situatie bekomen (wordt) dat alle niet-strafrechtelijke afgehandelde PV's inzake misdrijven in aanmerking komen voor bestuurlijke vervolging, daar waar het parket voorheen een deel van deze PV's zonder meer kon seponeren. Als al die PV's daadwerkelijk worden overgemaakt ter beoordeling door de beboetingsinstantie, die drie paden kan inslaan: () een bestuurlijke vervolging, (*) een bestuurlijke seponering of (*) een vervollediging van het bestuurlijk sanctiedossier op basis van verdere opsporingshandelingen."*¹¹

Het KVH – meer dan het DABM – biedt tal van mogelijkheden om de werkstroom te managen. De concrete werklast is daardoor vooral een kwestie van beleid binnen de context van de beleidslijnen van de Vlaamse Regering en de middelen die zij daarvoor ter beschikking wenst te stellen:

- 1) het verstrijken van de wachtermijn opent slechts een mogelijkheid en geen verplichting voor de beboetingsinstantie om tot bestuurlijke afhandeling over te gaan. Het kan dan ook een beleid zijn om dossiers die door het parket *om technische redenen* werd geseponerd, niet of slechts steekproefgewijs te behandelen. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord in de zin van art. 37 KBH §1 / 38 §1 KVH, dat door de Vlaamse Overheid wordt onderhandeld met het Openbaar Ministerie, voorziet vanuit die optiek reeds dat de informatie-uitwisseling bij technische sepots niet automatisch gebeurt, maar enkel op vraag van de beboetingsinstantie. Tegelijkertijd kan de beboetingsinstantie ervoor kiezen om (al dan niet in overleg met het OM) na afloop van de wachtermijn nog even te wachten met de opstart van een bestuurlijk spoor, om de kansen op strafrechtelijke afhandeling te maximaliseren;
- 2) in de DABM-context moet de gewestelijke instantie overgaan tot bestuurlijke vervolging wanneer het parket het dossier doorstuurt, en kan ze niet bestuurlijk seponeren. Onder het KVH kan de beboetingsinstantie, binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering, haar eigen beleid ontwikkelen, en zijn aandacht richten op die dossiers die binnen het Vlaamse opsporings- en vervolgingsbeleid werkelijk prioritair zijn. Niet prioritaire dossiers kunnen naar keuze van de beboetingsinstantie en binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering ofwel niet binnen het bestuurlijke spoor behandeld worden ofwel bestuurlijk geseponerd worden;
- 3) verder biedt het KVH, net zoals het DABM en de VCRO nu reeds, de mogelijkheid tot het voorafgaandelijk aanbieden van een voorstel tot het betalen van een geldsom, als minder arbeidsintensief alternatief voor het voeren van een sanctieprocedure. De digitale tools die het KVH met het Vlaams Handhavingsplatform verder aanbiedt, zoals de ontsluiting van digitale sanctiedossiers en de mogelijkheid van digitale hoorzittingen en

⁹ Bron: Omgevingshandhavingsrapport 2020, p. 114.

¹⁰ Bron: Omgevingshandhavingsrapport 2020, p. 114.

¹¹ Advies Minaraad over het KVH, p. 12.

- verhoren, zullen bovendien de efficiëntie van de sanctieprocedure verhogen;
- 4) als rode draad geldt dat de nieuwe mogelijkheden die het KVH biedt niet zomaar mogen worden gezien als extra taken, maar veeleer als kansen om een beter beleid te voeren i.f.v. de meest doelmatige inzet van schaarse middelen. Als ervoor gekozen wordt om belangrijke dossiers die door het parket worden geseponneerd verder te (doen) onderzoeken i.f.v. bestuurlijke vervolging, kan het zijn dat bij ongewijzigde personeelsmiddelen het aantal behandelde dossiers vermindert en bestuurlijk sepot toeneemt. Maar als daardoor de meest zwaarwichtige dossiers worden aangepakt, kan dit toch positief zijn. Hierdoor kan meer maatwerk worden geboden.

In vergelijking met de "as is" – situatie in de context van het DABM en de VCRO, ligt de verruimde mogelijkheid tot bestuurlijk vervolgen in de context van het KVH vooral bij **de categorie van dossiers die nu door het parket om opportunitereiden worden geseponneerd én niet doorgestuurd naar de gewestelijke entiteit.** Uit een analyse van de in de handhavingsrapporten gepubliceerde (jaarlijkse) voortgangsstaten, in combinatie met voortgangsstaten, verkregen van het parket, blijkt dat het parket in ongeveer 9,5 %¹² van de ontvangen milieudossiers overgaat tot zo'n opportunitereisepot zonder doorzending, en dat in de toekomst¹³ voor dossiers ruimtelijke ordening wellicht eenzelfde percentage zal gelden. Dit zou – op basis van het aantal dossiers voor het referentiejaar 2020¹⁴ – betekenen dat de inwerkingtreding van het KVH zou leiden tot een surplus van *grosso modo* 625 dossiers¹⁵ aan potentieel bestuurlijk vervolgbare zaken.

Dit surplus van 625 aan potentieel bestuurlijk vervolgbare zaken moet daarbij worden afgezet tegen een groep van 2388 milieudossiers die nu verplicht bestuurlijk te vervolgen zijn, enkel en alleen omdat het parket ze heeft doorgestuurd, maar waarvoor (zoals nu reeds voor dossiers ruimtelijke ordening) na de inwerkingtreding desgevallend bestuurlijk sepot kan worden toegepast.

Concluderend kan worden gesteld dat het **absolute cijfer** van de bestuurlijke vervolgingen door de gewestelijke entiteit in belangrijke mate onafhankelijk is van het juridisch kader, en in de eerste plaats bepaald wordt door de inzet van personeelsmiddelen. De introductie van het KVH heeft vooral tot gevolg dat de Vlaamse deelstaat meer vrijheid krijgt om een eigen bestuurlijk vervolgingsbeleid uit te bouwen, en zelf te kiezen welke dossiers bestuurlijk zullen worden vervolgd.

Zoals reeds aangehaald is de **VCRO** in maart 2018 overgeschakeld naar een vergelijkbaar systeem van bestuurlijke sanctionering en gerechtelijke en bestuurlijke herstelhandhaving. De VCRO kent bovendien wel reeds de figuur van bestuurlijk sepot, en figuren zoals het herstel bij financieel equivalent en de herstelschikking zijn er reeds lang ingeburgerd. De traditie waarbij de verbalisanten ruimtelijke ordening één set van bevoegdheden inzetten voor zowel

¹² Volgens de grafiek van het Omgevingshandhavingsrapport 2020 op pagina 116 gaat het zelfs maar om 6% voor milieudossiers, maar dit cijfer is noodzakelijk een onderschatting, omdat het berekend werd op basis van cijfers van het voorgaande jaar, waardoor een relatief hoog aantal zaken nog in vooronderzoek zijn. Het cijfer voor ruimtelijke ordening van 12 % is dan weer een (tijdelijke) overschatting, die verband houdt met het gegeven dat een aantal vervolgbare zaken binnen de gerapporteerde periode nog betrekking hebben op feiten, gepleegd vóór 1 maart 2018, die niet voor bestuurlijke vervolging in aanmerking komen en het parket dus niet kan doorsturen naar de gewestelijke entiteit.

¹³ Nadat de hierboven geschetste evolutie, ingezet op 1 maart 2018 met het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning, volledig is voltrokken.

¹⁴ 4682 milieudossiers en 1898 dossiers ruimtelijke ordening (Bron: Omgevingshandhavingsrapport 2020, p. 114).

¹⁵ Volgens volgende berekening: (9,5% van 4682 = 445 milieudossiers) + (9,5% van 1898 = 180 dossiers ruimtelijke ordening)

toezicht als gerechtelijke en bestuurlijke opsporing, sluit naadloos aan bij de door het KVH gehanteerde methodiek. Met de figuur van de meerwaarde voorziet de reglementering inzake ruimtelijke ordening reeds sinds 1970 in een herstel bij financieel equivalent, gestuurd via door de Vlaamse Regering bepaalde forfaitaire bedragen. Deze techniek kan op grond van art. 47 §3 KVH onverkort worden voortgezet.

Ook het met de VCRO verwante **OED** laat zich, mits het lichten van een aantal opties uit hoofdstuk 10, vlot inpassen in het KVH. De belangrijkste wijziging is wellicht de uitbreiding van de mogelijkheid tot alternatieve bestuurlijke sanctionering naar alle misdrijven inzake onroerend erfgoed. Ook hier geldt dat het optreden van de beboetingsinstantie bij stilzitten van het parket niet verplicht is, en kan desgevallend het bestuurlijk depot worden ingezet. Bovendien gaat het niet over grote aantallen.¹⁶

Het **VED** maakt voor zijn handhaving voornamelijk gebruik van Hoofdstuk 11 Onroerenderfgoeddecreet. Ook hier is bijgevolg een vlotte inpasbaarheid verzekerd. Aangezien nu reeds alle misdrijven in de zin van dit decreet alternatief bestuurlijk kunnen worden afgehandeld, valt op dat vlak bovendien geen bijkomende workload te verwachten.

In de context van dit decreet kan het feitelijk herstel door terugkeer naar de referentietoestand het terugbrengen van voorlopig of definitief beschermd varend erfgoed binnen de Vlaamse Gemeenschap omvatten. In de mate waarin de Vlaamse Regering dit opportuun acht, kan zij dit conform art. 48 §2, 1ste lid, in fine KVH uitdrukkelijk bevestigen.

Het **Logiesdecreet** is een voorbeeld van gedepenaliseerde regelgeving, waar het strafrechtelijke spoor geen factor is. Ook dit decreet laat zich makkelijk inpassen in het KVH – kader. Waar het huidige decreet enkel werkt met voorlopige beveiligingsmaatregelen (bevel tot stopzetting), krijgt de betrokken inspectiedienst met de instap in het KVH de bijkomende mogelijkheid om definitieve herstelmaatregelen via bestuurlijke of gerechtelijke weg te doen opleggen. Of hierop moet worden ingezet, naast de beveiligingsmaatregelen, is een afweging die binnen de door de VR bepaalde beleidslijnen toekomt aan de betrokken inspectiedienst.

Het **DIHB** tenslotte handhaaft enkel via bestuurlijke weg. Zonder dat het formeel onder het toepassingsgebied van het DABM is gebracht, verwijst het voor de processen toezicht en sanctionering deels naar onderdelen van titel XVI DABM. Het is dan ook logisch dat dit decreet gelijktijdig met het DABM migreert naar het nieuwe kader van het KVH. De huidige praktijk kan eenvoudig behouden blijven, omdat alle figuren van het decreet integraal handelsvestigingsbeleid ook reeds in het standaardpakket van het KVH zijn opgenomen.

Door dit ontwerp wordt het contentieux van het **Handhavingscollege** zowel qua materie (+ Logiesdecreet) als qua aard van de aan te vechten beslissingen (+ herstelbeslissingen en herstelschikkingen) uitgebreid. Op basis van een projectie met de huidige cijfers als uitgangspunt, blijkt de impact eerder beperkt te blijven.

Voor de beslissingen die volgens de gearceerde velden nieuw onder de jurisdictie van het Handhavingscollege werden bij een bevraging van de betrokken administraties volgende aantallen opgetekend, berekend over de referentie jaren 2020-2021:

¹⁶ gemiddeld jaarlijks 83 processen-verbaal (periode 2020-2021: bron: monitor OE)

Tabel 1: verschuivingen met impact voor Handhavingscollege:

Decreet + figuur	Aantal gerechtelijke geschillen op jaarbasis (gemiddelde referentie jaren 2020-2021)
DABM bestuurlijke herstelmaatregel	14
VCRO bestuurlijke herstelmaatregel	0
OED bestuurlijke herstelmaatregel	0
VED bestuurlijke herstelmaatregel	0
DIHB bestuurlijke herstelmaatregel	0
Bestuurlijke sanctie Logiesdecreet	1

Voor het OED zullen alle misdrijven onroerend erfgoed (i.p.v. twee specifieke misdrijven nu) in principe in aanmerking komen voor een alternatieve bestuurlijke sanctie. Maar het gaat hier over relatief kleine aantallen¹⁷ (zodat het potentieel voor jurisdictionele geschillen ook hier erg beperkt blijft).

Bij ongewijzigd beleid blijft de influx van nieuwe zaken als gevolg van de bevoegdheidsuitbreiding bijgevolg uiterst beperkt.

4. Implementatie en inwerkingtreding

Al staan de procedures van het KVH niet zo ver af van de dagdagelijkse handhavingspraktijk van de Vlaamse regelgeving die door dit ontwerp wordt geselecteerd, toch moet aan de inspectiediensten voldoende tijd worden gelaten om zich het nieuwe kader eigen te maken, zich hierop te organiseren, en de nodige aanpassingen door te voeren in het eigen dossierbehandelingsstelsel. De hoeveelheid tijd die de betrokken entiteiten daarvoor nodig hebben, is noodzakelijk verschillend, en bijgevolg niet in één datum te vatten.

Bovendien, en minstens even belangrijk, moet het kader zoals uitgetekend door het KVH in samenhang met het sectoraal decreet, nog verder worden geoperationaliseerd via een Handhavingsbesluit, per sectoraal decreet of voor verwante groepen van decreten.

Om zeker te zijn dat het Handhavingsbesluit voorhanden is op het moment van de van toepassingstelling van de KVH, wordt de concrete datum van de inwerkingtreding van dit ontwerp bepaald in dit besluit, afgelijnd op de Vlaamse regelgeving die het besluit als voorwerp heeft. Deze werkwijze garandeert meteen maatwerk, op de leest van de voor de handhaving van het sectoraal decreet bevoegde inspectiedienst of -diensten.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Consultatie van het werkveld

In het kader van zowel de evaluatie van de eerste tranche als het toevoegen van een tweede tranche, werd sterk ingezet op een brede consultatie van het werkveld.

De bekommernissen, gecapteerd tijdens deze consultatie, hebben geleid tot de vervanging van het KBH door het KVH, dat meer zou moeten beantwoorden aan de handhavingspraktijk van de Vlaamse inspectiediensten. Hoe beter aangepast,

¹⁷ Gemiddeld jaarlijks 83 processen-verbaal (periode 2020-2021: bron: monitor OE).

hoe makkelijker de implementatie zal verlopen. Met deze eerste implementatiegolf wordt de proef op de som genomen. In de mate waarin er maar beperkt moet worden voorzien in afwijkingen en aanvullingen, en het hoofdstuk met optionele figuren doorgaans volstaat om waar nodig maatwerk te bieden, doorstaat het KVH deze eerste lakmoesproef.

2. Verwerking van de adviezen van de adviesraden

Volgende adviezen werden bekomen:

Als bijlage 1 bij deze memorie is een overzicht toegevoegd van de voornaamste bemerkingen per advies, telkens met opname van een verduidelijking, repliek of het gevolg dat eraan werd gegeven.

Volgende artikelen werden naar aanleiding van de adviezen aangepast:

Artikel	Aanpassing	Randnr. Bijlage 1
---------	------------	----------------------

Aan volgende opmerkingen werd geen gevolg gegeven:

Art.	Randnr. advies	Opmerking en repliek
------	-------------------	----------------------

3. Verwerking van het advies van de Raad van State

Op bracht de Raad van State advies uit over het voorontwerp (advies nr.).

Aan volgende opmerkingen werd gevolg gegeven:

Art.	Randnr. advies	Aanpassing
------	-------------------	------------

Aan volgende opmerkingen werd geen gevolg gegeven:

Art.	Randnr. advies	Opmerking en repliek
------	-------------------	----------------------

Doorheen de tekst van de memorie van toelichting wordt verwezen naar het advies van de Raad van State, telkens wanneer daartoe aanleiding bestaat.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het KVH vormt een algemeen handhavingskader waaronder potentieel alle aangelegenheden kunnen worden gebracht waarvoor het Vlaamse Gewest én de Vlaamse Gemeenschap bevoegd zijn.

Het bulk van de door dit decreet geselecteerde Vlaamse regelgeving behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Alleen het decreet Varend Erfgoed regelt bevoegdheden die onder de Vlaamse Gemeenschap vallen.

Het lichten van de optie van afdeling 8 bij hoofdstuk 10 (politiediensten van rechtswege toezichthouder) wordt verantwoord in het licht van de vereisten van artikel 10 BWHI. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting bij de betreffende hoofdstukken.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Dit hoofdstuk behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstukken 2 tot en met 9, 11, 13, 15 tot en met 18, 20, 21, 23.

Hoger werd er reeds op gewezen dat de implementatie van het KBH in de Vlaamse regelgeving, overkoepeld door het DABM, gebeurt door aanpassing van titel XVI DABM. Concreet betekent dit dat deze Vlaamse regelgeving voor de handhaving ervan verwijst naar het DABM, waarna het DABM doorverwijst naar het KVH. Op die manier blijft Titel XVI DABM het sectoraal kader, dat milieumisdrijven en milieu-inbreuken groepeerd.

Om deze operatie consequent door te voeren, voorzien de voormelde hoofdstukken in een aantal technische wijzigingen van de huidige van toepassingstellingen van het DABM in deze Vlaamse regelgeving. Meer bepaald worden verwijzingen naar concrete hoofdstukken van Titel XVI, die n.a.v. de implementatie van het KVH worden opgeheven of gewijzigd, vervangen door een algemene van toepassingstelling van titel XVI DABM.

Hoofdstuk 10. Wijziging van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede de bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991

Dit hoofdstuk bepaalt de concrete bestemming van de handhavingsopbrengsten, verkregen uit de handhaving van het OED en het VED, die volgens de algemene regel, vervat in art. 73 KVH, worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Hieronder worden de meest belangwekkende artikelen besproken.

Art. 18. Van toepassingstelling KVH en keuze van de opties

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 2 (onmiddellijke inning), 3 (bestuurlijk beslag), 7 (Handhavingsverzoek), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld), 11 (verplichte betaling van een waarborgsom) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

De figuur van de onmiddellijke inning laat toezichthouders toe om binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering de misdrijven en inbreuken die zij vaststellen zelfstandig af te handelen zonder de tussenkomst van het parket en / of de beboetingsinstantie, waardoor de werklust van deze laatste instanties kan worden verminderd. Met de figuur van het bestuurlijk beslag faciliteert het lichten van optie 3 de verbeurdverklaring in het bestuurlijke spoor.

De opties 7 en 9 komen ook voor in het huidige DABM-kader (artikel 16.4.18 tot en met art. 16.4.18 ter DABM; art. 16.4.17 DABM). Afdeling 10 komt formeel niet voor in het huidige DABM-kader, maar beantwoordt wel aan een gevestigde

handhavingspraktijk. Afdeling 11 is volledig nieuw, maar het nut van de mogelijkheid om de veroorzaker van milieuschade te verplichten het herstel ervan te prefinancieren via een waarborgsom, is evident, gelet op de hoge kosten die vaak met dit herstel gepaard gaan.

Het lichten van de optie in afdeling 12, tenslotte, moet garanderen dat de beveiligingsrisico's ook bij de verhindering van toezicht onder controle kunnen worden gehouden, wat zeker in de DABM – materies, die activiteiten regelen met een potentieel belangrijke (negatieve) impact op mens en milieu, uitermate belangrijk is.

Art. 20. Herstelinstaties

Dit artikel bepaalt wie kan worden aangesteld als herstelinstantie. Naast de burgemeester, gaat het om personeelsleden van de Vlaamse overheid, van de gemeente of van gemeentelijke samenwerkingsverbanden.

De Vlaamse Regering kan opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden bepalen waaraan categorieën van herstelinstaties moeten voldoen, en hun bevoegdheden inhoudelijk, geografisch of temporeel beperken.

Art. 21. Bijkomende grondslag voor het opleggen van beveiligingsmaatregelen en bijzondere bevoegdheden voor toezichthouders, gemachtigd tot het dragen van wapens

De grondslag voor het opleggen van de in hoofdstuk VII van titel XVI DABM bedoelde veiligheidsmaatregelen is breder dan voor de beveiligingsmaatregelen van hoofdstuk 5 KVH. Om hieraan te verhelpen, wordt deze grondslag (het beheersen van een aanzienlijk risico voor mens of milieu), die specifiek is voor milieuaangelegenheden, uitdrukkelijk toegevoegd, uiteraard enkel voor de regelgeving waarop het DABM van toepassing is.

De natuurinspecteurs zijn van oudsher gemachtigd tot het dragen van wapens, wat onmiddellijk aansluit bij de risico's, verbonden aan hun specifieke toezicht – en opsporingsdracht.¹⁸ Bij de personen die zij aan controles en inspecties onderwerpen, is wapendracht immers niet uitzonderlijk. In functie van het vrijwaren van hun fysieke integriteit en hun opdrachten als OGP¹⁹ wordt deze afgelijnde categorie van toezichthouders daarom een aantal bijzondere bevoegdheden verleend uit de Wet op het Politieambt, meer bepaald inzake fouillering en het boeien van personen.

Art. 22. Opbrengsten verkregen uit handhaving

Dit artikel bepaalt de concrete bestemmingen van de handavingsopbrengsten die volgens de algemene regel, vervat in art. 73 KVH, worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid.

Art. 31 tot 36. Misdrijven en inbreuken

¹⁸ BVR van 11 oktober 2002 tot bepaling van de wapens die tot de reglementaire uitrusting behoren van sommige ambtenaren van het Agentschap Natuur en Bos en tot vaststelling van de bijzondere bepalingen betreffende het voorhanden hebben, het bewaren en het dragen van wapens; KB van 26 juni 2002 betreffende het voorhanden hebben en dragen van wapens door de diensten van het openbaar gezag of van de openbare macht.

¹⁹ Voor die toezichthouders die over deze hoedanigheid beschikken.

Hoofdstuk VI van titel XVI DABM bevat op dit ogenblik enkel een oplistings van de milieumisdrijven. In hetzelfde hoofdstuk wordt nu ook de regeling m.b.t. de inbreuken²⁰ ondergebracht, zonder inhoudelijke wijzigingen.

De strafrechtelijke bepalingen blijven onaangeroerd, wat meteen inhoudt dat de mogelijkheden voor het alternatief sanctioneren via GAS, vervat in art. 16.6.2 §2 en 16.6.3 §2, onverkort behouden blijven.

Ook het maximum van de exclusieve en alternatieve bestuurlijke geldboete blijft bepaald op respectievelijk 400.000 en 2.000.000 EURO.

Wel wordt de bevoegdheid van de strafrechter om bij wijze van beveiligingsmaatregel, een tijdelijk exploitatieverbod op te leggen om de inrichtingen die aan de oorsprong van het milieumisdrijf liggen²¹, niet langer weerhouden. De strafrechter heeft een reactieve rol²²: hij treedt op tegen een misdrijf dat minstens reeds is aangevangen, en is aanvullend bevoegd om te oordelen over de publieke en private schade die daaruit is voortgevloeid. Vanuit die hoedanigheid wordt hij door het KVH bevoegd gemaakt publieke herstelmaatregelen op te leggen, in het zog daarvan de vervolgte misdrijven die nog steeds in voortzetting zijn te staken, en inperkende maatregelen (als onderdeel van de ruimere categorie van beveiligingsmaatregelen) op te leggen. Deze bevoegdheid volstaat, en noodzaakt geen specifieke bepaling meer.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van het varend erfgoed

Voor de toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen van het ontwerp hierboven, en de toelichting bij hoofdstuk 22, m.b.t. de wijzigingen aan het verwante Onroerenderfgoeddecreet.

Hoofdstuk 19. Wijzigingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Hieronder worden de meest belangwekkende artikelen besproken.

Art. 49. Opbrengsten verkregen uit handhaving

Dit artikel bepaalt de concrete bestemming van de handhavingsopbrengsten die volgens de algemene regel, vervat in artikel 73 KVH, worden toebedeeld aan de Vlaamse overheid. In combinatie met de opheffing van artikel 6.5.1 VCRO door dit ontwerp, wordt deze algemene regel van artikel 73 KVH daarmee onverkort van kracht.

Als basisregel (art. 73, 1ste lid KVH) geldt voortaan dat de opbrengsten toekomen aan de overheid die ze geïnd heeft. Samen met de mogelijkheden die het KVH biedt voor de lokale overheden om zelf het volledige traject (van vaststelling over maatregel tot uitvoering) te doorlopen, wordt daarmee voldaan aan de betrachting om de inkomsten uit dergelijke trajecten volledig aan de lokale besturen te doen toekomen.

²⁰ Nu nog opgenomen onder art. 16.1.2, 1° en 16.4.27, derde lid DABM.

²¹ Huidig artikel 16.6.5 DABM.

²² Het opleggen van beveiligingsmaatregelen zonder verband met het vastgestelde misdrijf of de daaruit voortvloeiende schade, behoort niet tot de bevoegdheid van de strafrechter als bijzondere rechter.

Tegelijkertijd biedt artikel 73, 2de lid KVH de Vlaamse Regering de mogelijkheid om (in afwijking op de algemene regel) de opbrengsten van hybride trajecten te verdelen *“volgens de criteria die zij bepaalt en rekening houdend met de inspanningen die overheden leveren in het handhavingsproces dat de opbrengsten genereert.”* Deze uitzondering kan leiden tot transfers in beide richtingen, afhankelijk van de overheid die int. Hybride trajecten komen frequent voor, als gevolg van afspraken of als gevolg van een decretale regeling, zoals het opleggen en invorderen van bestuurlijke geldboetes door Vlaamse beboetingsinstanties, vaak aan de hand van vaststellingen die uitgaan van lokale overheden.

De concrete regeling voor hybride trajecten moeten worden vastgelegd in het Handhavingsbesluit.

Art. 50 - 51. Herstelinstancies

De taken van de herstelinstansie in de zin van het KVH (vorderen, opleggen en uitvoering herstel – en beveiligingsmaatregelen, en administratief toezicht op beveiligingsmaatregelen, opgelegd door toezichthouders) worden in de VCRO waargenomen door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, de gemeentelijke inspecteur en de burgemeester. Daarnaast beschikt het parket over een vorderingsrecht m.b.t. publieke herstelmaatregelen voor de strafrechter.

Via de wijziging van artikel 1.4.9 VCRO, dat de aanstelling van gemeentelijke en gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs regelt, wordt deze taakverdeling bevestigd.

Het nieuwe artikel 1.4.9 VCRO duidt zowel de gemeentelijke en gewestelijke inspecteurs als de burgemeesters aan als herstelinstansie. De voorwaarden voor de aanstelling van de inspecteurs blijven gelijkaardig.

Het parket beschikt op basis van artikel 56 KVH reeds over een vorderingsrecht m.b.t. publieke herstelmaatregelen, zodat dit niet meer in het sectoraal decreet moet worden geregeld.

Art. 52. Opnemen dagvaarding in het vergunningenregister

Artikel 5.1.2, 1ste lid, 9° en 10° VCRO regelt de informatie die op het vlak van handhaving in het vergunningenregister moet worden opgenomen. Aanvullend bepaalt artikel 6.6.3. dat ook de dagvaarding of elk ander gedinginleiding exploit van een herstelprocedure moet worden opgenomen in het vergunningenregister.

Art. 6.6.3 wordt door dit ontwerp opgeheven. Van die gelegenheid wordt gebruik gemaakt om de dagvaarding / het gedinginleidend exploit rechtstreeks op te nemen in de algemene lijst van de in het vergunningenregister te publiceren handhavingsinformatie, zoals bepaald door artikel 5.1.2. VCRO.

Art. 53 - 55. Aanpassen terminologie

De bepalingen brengen de verwijzingen naar handhavingsinstrumenten in diverse onderdelen van de VCRO in lijn met de terminologie van het KVH, zonder inhoudelijke wijzigingen.

Art. 59. Van toepassingstelling KVH en de keuze van de opties

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 3 (bestuurlijke beslag) 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen) , 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

In het huidige VCRO-kader hebben reguliere politieagenten reeds de bevoegdheid om inbreuken op te sporen en hiervan verslag van vaststelling op te stellen (art. 6.2.5 VCRO). In functie van het toezicht op Vlaamse regelgeving en de opsporing van stedenbouwkundige misdrijven en inbreuken kunnen zij toegang nemen tot de bouwplaats en de gebouwen, ook wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen (art. 6.2.4, 2de lid VCRO), wat in de terminologie van het KVH neerkomt op respectievelijk een betreding en een bestuurlijke visitatie. Tot slot heeft de reguliere politie de bevoegdheid om stedenbouwkundige misdrijven en – inbreuken in uitvoering te doen staken. Daarmee fungeren de leden van de reguliere politie nu reeds als toezichthouders in de zin van het KVH, aangezien ze kunnen bogen op dezelfde kernbevoegdheden.

De reguliere politie neemt deze bevoegdheden van oudsher op, en doet dat nog steeds: uit het Handhavingsrapport blijkt dat de Lokale politie in 2019 270 waarschuwingen gaf, 546 (aanvankelijke) processen-verbaal en 59 verslagen van vaststelling opstelde en 84 maal een stakingsbevel oplegde.²³

Met 58% van alle opgestelde aanvankelijke processen-verbaal tegenover 35 % door gemeentelijke verbalisanten en 6% door de omgevingsinspectie, zal duidelijk zijn dat de politie nog steeds de handhaving van de ruimtelijke ordening in belangrijke mate schraagt, zodat het lichten van "optie 8" in dit beleidsveld onontbeerlijk is.²⁴ Het lichten van optie 12 in context van de VCRO is een logisch verlengde van het lichten van dezelfde optie in de context van het DABM, nu de vergunningsplichtige handelingen van beide decreten gereguleerd worden door één en dezelfde omgevingsvergunning.

De oorspronkelijke tekst van art. 6.1.2 blijft als een eerste lid behouden. Dit lid bevestigt de evidentie dat de toepassing van het handhavingsluik van de VCRO gericht is op de vrijwaring van de goede ruimtelijke ordening, vermeld in artikel 4.3.1 §2 VCRO, waarmee meteen het door de VCRO beschermde algemeen belang, bedoeld in artikel 2, 25° KVH, *expressis verbis* wordt aangeduid.

Art. 63. Misdrijven

Aan de bestaande misdrijven, bepaald door de VCRO, wordt niet geraakt. De omschrijving en de straffen voor deze misdrijven blijven dezelfde, met dien verstande dat de specifieke strafbaarstelling van art. 6.2.1, eerste lid, 3° beperkt blijft tot stakingsbevelen, gegeven onder het regime voor de van toepassingstelling van het KVH.²⁵ Ook het maximum van de alternatieve bestuurlijke geldboete die kan worden opgelegd n.a.v. een bestuurlijke vervolging van deze misdrijven blijft ongewijzigd.

Art. 64. Inbreuken

Dit artikel behoudt ook voor wat de inbreuken betreft het *status quo*.

Art. 68. Adviesplicht bij de opstart van een gerechtelijke herstelprocedure of een ambtshalve uitvoering

Deze bepaling zorgt ervoor dat de bijzondere adviesplichten die het huidige handhavingsluik van de VCRO kenmerken, behouden kunnen blijven. Nieuw artikel 6.3.1 vormt daarnaast een kapstok voor het verbinden van andere formele

²³ Handhavingsrapport ruimtelijke ordening 2019, p. 22.

²⁴ Handhavingsrapport ruimtelijke ordening 2019, p. 59.

²⁵ Het KVH voorziet reeds in een bestuurlijke sanctie voor het niet naleven beveiligingsmaatregel (t.a.v. niet geïdentificeerde adressanten of zolang geen dwangsom kan verbeuren): zie art. 65 §4, 2de lid en art. 104, 3de lid KVH.

voorwaarden (dan het advies) aan het inleiden / aanhangig maken van de herstellvordering of de opstart van een ambtshalve uitvoering. De specifieke definitie van "de opstart van een ambtshalve uitvoering" werd overgenomen van huidig artikel 6.3.4 §1, 2de lid VCRO.

De samenstelling en werking van het adviesorgaan, de adviesprocedure en de rechtsgevolgen van het advies worden geregeld in het Handhavingsbesluit.

De bestaande adviesverplichting in het kader van administratieve beroepen tegen bestuurlijke maatregelen kan worden voorzien en uitgewerkt bij de regeling van het administratief beroep in het Handhavingsbesluit.²⁶

De bestaande adviesverlening in het kader van zogenaamde "dwangsomverzoeken" kan eveneens worden verankerd in het Handhavingsbesluit op basis van artikel 99, 2de lid VCRO.

Enkel voor de specifieke bemiddelingsopdracht in het kader van herstelschikkingen wordt er geen grondslag meer voorzien. Niet alleen blijkt uit recente cijfers dat van deze bemiddelingsmogelijkheid vrijwel geen gebruik wordt gemaakt²⁷, het is ook perfect mogelijk om het adviesorgaan desgewenst een nieuwe (en meer decisieve) rol toe te kennen als instantie die herstelschikkingen bekrachtigt in de zin van art. 62 §1, 1° KVH.

Art. 69. Vernietiging titel van eigendomsverkrijging bij miskennen informatieplicht

Artikel 69 van het ontwerp herneemt de tekst van artikel 6.6.2 VCRO, dat ingrijpt op de (privaatrechtelijke) relatie tussen de koper en verkoper naar aanleiding van een miskennen van de informatieplicht. Strikt genomen is dit geen handhavingsregel, reden waarom zij niet in het KVH voorkomt. Om het *status quo* te bewaren wordt de tekst hernomen in nieuw artikel 6.3.2 VCRO.

Art. 70. Geen bestuurlijke herstelmaatregelen wanneer de herstelplicht ontstaan is voor 1 maart 2018.

Deze bepaling herneemt (inhoudelijk) het voorschrift van artikel 7.7.7 VCRO.

Art. 71. Stabiliteitswerken vergunbaar voor gedoogde constructies

Deze bepaling herneemt (inhoudelijk) het voorschrift van artikel 6.6.1 §2 VCRO, en bevestigt volledigheidshalve dat aan gedoogde constructies ook niet-vergunningsplichtige onderhoudswerken kunnen worden uitgevoerd.

p

Hoofdstuk 22 . Wijzigingen van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

De omschrijving van misdrijven (art. 11.2.2 OED) en inbreuken (art. 11.2.4 §1) blijft ongewijzigd, opnieuw met dien verstande dat de specifieke strafbaarstelling

²⁶ Zie supra,

²⁷ In 2021 was er slechts 1 bemiddelingsopdracht, in het kader van een bemiddeling met de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur: bron: zie Departement Omgeving | Omgevingshandhavingsrapportage (vlaanderen.be) (weergave 12/11/2022)

van artikel 11.2.2, 1ste lid, 9° beperkt is tot stakingsbevelen, gegeven onder het regime voor de van toepassingstelling van het KVH.²⁸

Ook de uitdrukkelijke kwalificatie van de schending van de zorgplicht in erfgoedlandschappen als normschending in de zin van het KVH komt overeen met de actuele situatie, waar huidig artikel 11.2.4 §2 bepaalt dat dergelijke schendingen *“worden gelijkgesteld met inbreuken, zonder dat zij aanleiding kunnen geven tot het opleggen van een geldboete.”* Het betreft m.a.w. een verboden gedraging, die wel de grondslag kan vormen voor het opleggen herstellen en beveiligingsmaatregelen, maar niet voor het opleggen van bestuurlijke sancties.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen afdelingen 2 (onmiddellijke inning), 3 (bestuurlijk beslag), 4 (probatievoorwaarden), 6 (financiële handhaving), 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), 9 (administratief beroep tegen herstelbeslissingen), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld), 11 (verplichte betaling van een waarborgsom) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

De figuur van de onmiddellijke inning laat de verbalisant toe om binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering de misdrijven en inbreuken die zij vaststellen zelfstandig af te handelen zonder de tussenkomst van het parket en / of de beboetingsinstantie, waardoor de werklast van deze laatste instanties kan worden verminderd. Met de figuur van het bestuurlijk beslag faciliteert het lichten van optie 3 de verbeurdverklaring in het bestuurlijke spoor.

Het lichten van afdeling 4 sluit aan bij het huidige artikel 11.2.4 §3 OED, dat nu reeds voorziet in de mogelijkheid om probatievoorwaarden te verbinden aan het uitstel van tenuitvoerlegging van de sanctie.

Door afdeling 6 in te sluiten, wordt de regeling van artikel 10.4.2 Onroerendergoeddecreet bevestigd, en wordt voorkomen dat overtreders gebruik kunnen maken van de “premiepot” ter financiering van het herstel van de publieke schade die zij wederrechtelijk hebben veroorzaakt. Zij zijn immers verplicht om dit met eigen middelen te doen. Ook het perverse effect, waar verwaarloosers door de lamentabele staat van het verwaarloosde gebouw bij de uitbetaling van premies voorrang krijgen op eigenaars van monumenten die hun onderhoudsplicht wel naleven (wat noodzakelijk een betere staat van het gebouw inhoudt), wordt op die manier vermeden.

Derden, die wederrechtelijk beschadigd onroerend erfgoed aankopen en herstellen, kunnen hiervoor nog steeds rekenen op het premiestelsel, met dien verstande dat deze premies zullen worden teruggevorderd van de overtreders die schade hebben veroorzaakt, ten belope van hun herstelplicht.

Om overlap met artikel 95 KVH te vermijden, wordt gelijktijdig het inhoudelijk identieke artikel 10.4.2 OED opgeheven.

In de huidige regeling is er reeds de mogelijkheid tot het instellen van een administratief beroep tegen herstelbeslissingen, die met het lichten van de optie, bedoeld in afdeling 9, wordt bestendig.

Afdeling 10 komt formeel niet voor in het huidige handavingsluit, maar beantwoordt wel aan een gevestigde handavingspraktijk. Afdeling 11 is volledig

²⁸ Het KVH voorziet reeds in een bestuurlijke sanctie voor het niet naleven beveiligingsmaatregel (t.a.v. niet geïdentificeerde adressanten of zolang geen dwangsom kan verbeuren): zie art. 65 §4, 2de lid en art. 104, 3de lid KVH.

nieuw, maar het nut van de mogelijkheid om de veroorzaker van erfgoedschade te verplichten het herstel ervan te prefinancieren via een waarborgsom, is evident, gelet op de hoge kosten die vaak met dit herstel gepaard gaan.

Huidig Hoofdstuk 11 Onroerenderfgoeddecreet verleent aan de reguliere politie bepaalde bijzondere bevoegdheden voor de opsporing van misdrijven en inbreuken zoals de bestuurlijke betreding en visitatie (art.11.3.3, 2de en 3de lid Onroerenderfgoeddecreet). Het maakt de reguliere politie bovendien bevoegd om inbreuken vast te stellen in een verslag van vaststelling. Het aanduiden van de reguliere politie als toezichthouder van rechtswege in de zin van art. 97 KVH ligt dan ook in het verlengde van de bestaande regelgeving. Tussen stedenbouwkundige misdrijven en misdrijven Onroerend Erfgoed is er bovendien vaak sprake van samenloop, zodat de vaststellingsbevoegdheden t.a.v. beide materies beter uniform blijven. Om dezelfde reden wordt ook "optie 12" (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) gelicht.

Hoofdstuk 24. Wijzigingen van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Hieronder worden de meest belangwekkende artikelen besproken.

Art. 100. Aanpassing definitie Handhavingscollege

Het huidige systeem van het DBRC-decreet wordt doorgetrokken en er wordt een bevoegdheidsoverdracht aan het Handhavingscollege toegevoegd in overeenstemming met de bevoegdheidsuitbreiding door het KVH en de implementatiedecreten.

Art. 101. Tussenkomst

Deze bepaling voorziet in een procedure tot tussenkomst bij het Handhavingscollege. De introductie van een procedure tot tussenkomst is vereist aangezien artikel 74 KVH de mogelijkheid biedt aan derden die in hun rechtmatige belangen worden geschaad door een bestuurlijke herstelbeslissing of herstelschikking, om eigenhandig een jurisdictioneel beroep bij het HHC in te stellen tegen een herstelbeslissing of -schikking.

In dat geval kan de betrokkene ten aanzien van wie de bestuurlijke herstelbeslissing werd opgelegd (overeenkomstig art. 47-55 KVH) (zie 1°) of kunnen degenen die de herstelschikking mee hebben vastgesteld (overeenkomstig art. 60-62 KVH; dit kan ook de overtreder zijn) (zie 2°), er immers alle belang bij hebben om tussen te komen in de procedure die op basis van artikel 74 KVH werd ingesteld.

In de andere richting (zie 3°), zullen de derden die op basis van artikel 74 KVH een rechtstreeks beroep kunnen instellen tegen een herstelbeslissing of -schikking, ook kunnen tussenkomen indien er reeds een vernietigingsberoep is ingesteld door de betrokkene zelf of een andere derde die in zijn rechtmatige belangen wordt geschaad door de betrokken herstelbeslissing of herstelschikking. De belangvereiste voor de tussenkomst kan in dergelijke gevallen op dezelfde wijze ingevuld worden als het belang om eigenhandig een beroep in te stellen bij het HHC overeenkomstig artikel 74 KVH en zoals uiteengezet in de Memorie van Toelichting bij deze bepaling.

-

Het bestaan van het administratief beroep tegen herstelbeslissingen (art. 98 KVH) maakt ook dat de geïntegreerde beslissing waarin zowel een beboetings/vervolgingsbeslissing als een herstelbeslissing wordt genomen (zie art. 57 KVH) niet tot problemen leidt voor de tussenkomst die niet mogelijk is voor de beboeting maar enkel in geval van een herstelbeslissing.

Volgens artikel 57, §4 KVH wordt in dat geval enkel de beslissing over de bestuurlijke vervolging beschouwd als een administratieve eindbeslissing als vermeld in artikel 42 KVH zodat tegen dit deel van de geïntegreerde beslissing direct kan worden opgetreden door de vervolgte persoon via een beroep bij het HHC. Na het administratief beroep tegen de herstelbeslissing (zie art. 98 KVH) kan voor dit luik van de beslissing slechts een beroep bij het HHC worden ingesteld overeenkomstig artikel 55 of 74 KVH met dus de mogelijkheden tot eventuele tussenkomsten waarin de betrokken wijzigingsbepaling voorziet.

Art. 102-103. Rolrecht en rechtsplegingsvergoeding

In het licht van de introductie van een schorsingsprocedure bij het Handhavingscollege wordt er eveneens voorzien in een rolrecht dat door de verzoekende partij moet worden betaald wanneer er een vordering tot schorsing wordt ingediend bij het Handhavingscollege. Het rolrecht bedraagt in dat geval 50 euro. Het bedrag van het rolrecht bedraagt de helft van het verschuldigde rolrecht voor een vernietigingsprocedure bij het Handhavingscollege dat 100 euro bedraagt, naar analogie met de verhouding van de bedragen van het rolrecht bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen die respectievelijk neerkomen op 100 euro en 200 euro.

Er wordt eveneens een rolrecht voor de tussenkomende partij vastgesteld aangezien er voortaan ook een procedure tot tussenkomst geldt bij het Handhavingscollege. Het rolrecht dat een tussenkomende partij verschuldigd is, bedraagt – net zoals bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen – de helft van het rolrecht dat een verzoekende partij verschuldigd is bij het indienen van een vordering tot vernietiging. Een tussenkomende partij zal daarom 50 euro aan rolrechten moeten betalen per vordering waarin ze tussenkomt.

Voor het overige wordt artikel 31/2 aangepast in het licht van het nieuwe artikel 31/1.

Art. 104. Bestuurlijke lus

Artikel 77 KVH e.v. voorzien in een opname in het bestuurlijk sanctie - en maatregelenregister van de natuurlijke personen of rechtspersonen die het voorwerp hebben uitgemaakt van een bestuurlijk sepot of vervolging dan wel van een bestuurlijke maatregel. Naar analogie met de regeling voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen wordt in artikel 34, §8 DBRC-decreet uitgebreid naar het Handhavingscollege opdat een nieuwe beslissing na toepassing van de administratieve lus zou worden openbaar gemaakt in de registers overeenkomstig de bepalingen van het KVH (zie art. 77 e.v. KVH).

In het licht van de mogelijkheid voorzien in artikel 74 KVH voor derden die in hun rechtmatige belangen geschaad worden door bestuurlijke herstelbeslissingen of herstelbeschikkingen, om beroep in te stellen bij het HHC, zullen deze derden ook een mogelijkheid moeten hebben om tegen een herstelbeslissing na bestuurlijke lus op te treden.

Art. 105 en 106. Geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep

De mogelijkheid om een geldboete wegens kennelijk onrechtmatig beroep op te leggen wordt uitgebreid naar het Handhavingscollege. In het licht van artikel 74

van het KVH beschikken derden voortaan immers ook over de mogelijkheid om zelf op te treden tegen bestuurlijke herstelbeslissingen of herstelschikkingen indien ze door deze maatregelen in hun rechtmatige belangen worden geschaad.

Vanuit de optiek van het gestaag uniformiseren van de procedures bij het Handhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen, is het aangewezen om deze mogelijkheid open te trekken naar de procedure voor het Handhavingscollege.

Het huidige artikel 43 DBRC-decreet wordt om die reden verplaatst naar een nieuw artikel 39/1, waardoor het wordt toegevoegd aan de titel van het DBRC-decreet die van toepassing is op zowel het RvVb als het HHC. Artikel 114 heft vervolgens het huidige artikel 43 op.

Art. 107. Jurisdictionele controle met volle rechtsmacht

Het KVH voorziet in een jurisdictionele controle met volle rechtsmacht zowel voor de sanctiebeslissingen als voor de herstelbeslissingen (zie resp. art. 42, 45 en 55 KVH).

Een beroep in volle rechtsmacht kan gepaard gaan met een hervormingsbevoegdheid. Artikel 44 van het DBRC-decreet wordt in deze zin aangevuld waardoor de bestaande hervormingsbevoegdheid van het HHC voor bestuurlijke boetes ook wordt uitgebreid naar de uitsluiting van steun die op basis van artikel 30 KVH kan worden opgelegd als sanctie én naar de bestuurlijke herstelbeslissingen die voortaan kunnen worden bestreden bij het HHC op basis van artikel 55 KVH.

Beide vormen van beslissingen zullen vaak dezelfde feitelijke grondslag delen en zullen in de context van het KVH immers steeds vaker samen in één beslissing worden opgenomen, als het product van een geïntegreerde bestuurlijke sanctie- en herstelprocedure in de zin van artikel 57 KVH.

Art. 108. Schorsingsprocedure

Deze bepaling bevat een (reguliere) schorsingsprocedure bij het Handhavingscollege. De tekst van het nieuwe artikel 44/0 is grotendeels gebaseerd op het huidige artikel 40 DBRC-decreet, met enkele beperkte nuanceringen voor de procedure bij het Handhavingscollege.

De verwijzing naar artikel 14 DBRC-decreet maakt dat de implementatiedecreten zelf al dan niet in een schorsende werking van het beroep bij het HHC kunnen voorzien. Indien een beroep bij het HHC schorsend dan is de schorsingsprocedure uit artikel 44/0 DBRC-decreet niet relevant/van toepassing. Het KVH zelf verbindt reeds een schorsende werking aan het instellen van een beroep tegen een sanctiebeslissing (art. 42 en 46 KVH).

Art. 109. Voorlopige maatregelen

Deze bepaling bevat een procedure voor het opleggen van (voorlopige) maatregelen bij het Handhavingscollege. De tekst van het nieuwe artikel 44/0bis is grotendeels gebaseerd op het huidige artikel 41 DBRC-decreet, met enkele beperkte nuanceringen voor de procedure bij het Handhavingscollege.

Hoofdstuk 25. Wijzigingen van het decreet houdende het toeristische logies van 5 februari 2016

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen van het ontwerp hierboven.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), en 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld) weerhouden.

Ook in het huidige handhavingsluik speelt de reguliere politie een belangrijke rol, met een vaststellingsbevoegdheid voor de (gedepenaliseerde) inbreuken op het logiesdecreet, een medewerkingsverplichting voor tussenpersonen (art. 11 Logiesdecreet) én de mogelijkheid tot het geven van stakingsbevelen (art. 14 Logiesdecreet). Om gelijkaardige redenen als in de context van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wordt bijgevolg optie 8 gelicht, om te vermijden dat het bestaande netwerk van vaststellers wordt gedecimeerd.

Hoofdstuk 26. Wijzigingen van het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

Voor een algemene toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de bespreking van de krachtlijnen en de bijhorende impactanalyse van het ontwerp hierboven.

Huidig artikel 18 DIHB sanctioneert de miskennis van de vergunningsplicht voor kleinhandelsactiviteiten of het handelen in strijd met de verleende omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten met een exclusieve geldboete van maximaal 10.000 EURO, te vermeerderen met opdecimen. Zowel de kwalificatie als inbreuk als de delictsomschrijving blijven overkort behouden. Het maximumbedrag van de geldboete wordt opgetrokken van 10.000 EURO naar 80.000 EURO, maar door de afschaffing van de verhoging met opdecimen komt dit neer op een *status quo* met de actuele situatie. Hetzelfde kan worden gesteld voor de minimumgeldboete, die op 1.200 EURO wordt bepaald, wat overeenkomt met het basisbedrag van 150 EURO uit het Integraal Handelsvestigingsbesluit van 26 oktober 2018, vermeerderd met de opdecimen.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 6 (financiële handhaving), 7 (handhavingsverzoek) en 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld) weerhouden.

Het activeren van afdeling 6 moet voorkomen dat de overheid opdraait voor het herstel van publieke schade, gelet op de premies die gangbaar zijn in het handelsvestigingsbeleid en de subsidies die kunnen worden verleend in functie van de sloop en/of transformatie van handelspanden en bedrijfsruimten.

In de context van het DIHB komen klachten over mogelijke inbreuken vaak van concurrenten. Door het van toepassing stellen van afdeling 7 kunnen deze klachten worden geuit binnen het geformaliseerd kader van het handhavingsverzoek, binnen de voorwaarden die art. 96, tweede lid KVH daarvoor voorziet. Dit houdt onder meer in dat de verzoeker aannemelijk moet maken dat hij rechtstreekse schade heeft geleden door de aangeklaagde inbreuk.

Het activeren van afdeling 10, tenslotte, laat de herstelinstantie tenslotte toe om bij de invordering van dwangsommen rekening te houden met de inspanningen die de overtreder al gedaan heeft om de oplegde maatregel correct uit te voeren.

Artikel 2, 15° KVH bepaalt dat de herstelinstantie wordt aangewezen door de Vlaamse regelgeving. Naast de personeelsleden van VLAIO wordt ook het CBS aangeduid als herstelinstantie, voor de handhaving van die handelsactiviteiten waarvoor de gemeente de bevoegde overheid is. Het is immers niet onlogisch dat de instantie die de afweging maakt over de vergunningsverlening, ook de afwegingen maakt over de bestuurlijke herstelbeslissing of de herstelschikking. Aangezien in deze sector uiterst zelden herstel – of beveiligingsmaatregelen worden opgelegd, is de impact voor de gemeenten van deze

bevoegdheidsuitbreiding uiterst beperkt, temeer nu zij in het verlengde ligt van haar vergunningverlenende taak én de Vlaamse overheid de bestuurlijke sanctionering integraal voor haar rekening blijft nemen.

Hoofdstuk 27. Slotbepaling

Voor de toelichting bij dit hoofdstuk wordt verwezen naar de toelichting bij punt 1.B.4. Implementatie en inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van
Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw

Jo BROUNS